

Milí přátelé !

Dějinné události i rodinné starosti přerušily naše psaní, ale není pochyb o tom, že jsme spjati tisícicery pouty a že naše obcování je v nebesích. (Mimoходом bylo zajímavé, že přes všechny pochyby, kterými kdy Karel Havlíček prošel, že nezapochoval o obcování svatých).

SYNOD

má být dokončen v tomto týdnu za dost originálních okolností. Synodní senior se doposud nevzdal své funkce - a v takové situaci nebyla naše církev nejen od roku 1918 ale ani její oběť od Tolerančního patentu. Břemeno synodu by ulehčilo zbytek synodní rady, kdyby se prostě své funkce vzdal, jak to již přislíbil učinit Mirek Litomický.

POKÁNÍ CÍRKVE

bylo předmětem pozoruhodné úvahy Pavla Ottera a tato úvaha byla podnětem k velké diskusi na konferenci pořádané u Slavátora Fredou Krcábem. Pavel Otter moudře rozlišil po způsobu Karla Jasperse různé stupně viny a vyřadil z diskuse "kriminální" vinu a pak ovšem "metafyzickou" či "theologickou". První že nepadá v úvahu a u druhé že o ní není vážného sporu. Diskuse se pak také točila kolem viny morální a politické (či dějinné, jak navrhuje Otter). Ještě se k této otázce budeme vracet.

MASARIKOVA SPOLEČNOST

v Brně měla ustavující schůzi za účasti 170 účastníků a zvolila dr. Mezníka předsedou. První přednáškou po řádném ustavení bude téma "Masaryk a demokracie" a přednese ji - opět v Blahoslavově domě dne 6. února nový rektor Masarykovy university (a máxí člen ústředního výboru MS) prof. Milan Jelínek. (Jaroslav Mezník je navržen, podobně jako Albert Černý a Pavel Novák na poslance FS).

SOCIÁLNÍ DEMOKRACIE

se stále nevymanila z kritického autodestrukčního období své obnovené existence. Podařilo se překonat pražskou krizi jakýmsi kompromisem, ale výstřelky zasáhly i Brno, kde se minulý týden vzdal členství ve výboru Jan O. Eliáš, který prohlašoval, že setrvává jen kvůli Mezníkovi a mně ve výboru. Na poslední schůzi nebyl ani Mezník ani já a už se tento výborný člověk vzdal na protest proti "mafiańským" metodám řízení schůze a rozhodování. Je velká otázka, zda mám - revus sic stantibus - ve výboru setrvat já. Kdybyste věděli o "lepší straně", dejte mi vědět.

HAVLOVA NÁVŠTĚVA BRNA

vyvolala velké nadšení a také ovšem otázky zde a zřejmě i v kruzích "rozhodujících politických sil" v Praze které ovšem nevzaly vážně mínění drtivé většiny moravských okresů a ovšem tamějších OP, které nepovažují "moravskou otázku" za skutečnou, ale buď za provokaci komunistů (tak Albert Černý a j.) nebo za ztělesnění obav slovenských extremistů. V Brně jde o sice výraznou ale opravdu nepatrnou skupinku, podporovanou ovšem početným publikem, které se domnívá, že je to otázka "přehledná" a atraktivní. Havel sám začal reagovat na nepřiměřené "fandění" či "kultění" jeho osobě. Vše sama by však zasluhovala vážné pozornosti, podobně jako jiné problémy

PANÍ PROFESORKA KOMÁRKOVÁ

se dožívá 23. ledna 87 let. Tyž den bude uložen Dr. Juraj Slávik (28.1.1890 - 30.5.1969), resp. jeho popel v Bánskej Bystrici. Jde o otce Dušana Slávika.

Kázání Přemysla Pittera v táboře Valka u Norimberku, které vysílala rozhlasová stanice Svobodná Evropa 21. listopadu 1954 (Přeloženo ze zkráceného anglického překladu).

"PROČ NÁS HOSPODIN PORAZIL ? "

"Izrael vytáhl do boje proti Felištájcům... Rozpoutal se boj a Izrael byl před Felištájci poražen... Když se lid sešel v táboře, řekli izraelští starší: Proč nás Hospodin dnes před Felištájci porazil ?"

(1.Samuelova 4, 1-3)

Také náš český národ utrpěl četné porážky jakonárod izraelský. I dnes je poražen a musí poslouchat cizí pány. Zvláště tento měsíc si připomínáme tragickou bitvu na Bílé Hoře u Prahy 6.listopadu 1620. Myslíme též na Menenského, který v důsledku této bitvy musel opustit svou vlast a strávit svůj dlouhý život v exilu. Zemřel v Amsterdamu 15. listopadu 1670.

Dnes už mnoho lidí neví, co bitva na Bílé Hoře znamenala. Byla to malá bitva, ale celá generace trpěla jejími následky a pocituje se je ještě dnes. Co se to tehdy stalo ?

Dlouho před reformací v jiných zemích poslal Bůh své syny do českého národa, aby probouzeli lid k živému náboženskému myšlení a citění. Lidé jako Jan Milíč, Tomáš Štítivý, Matěj z Janova, Jan Hus, Jeroným Pražský, Jakoubek ze Stříbra, Petr Chelčický vyvolali v národě zohu ná duchovní hnutí požadující radikální reformu života a církve podle učení Ježíšova. Tyto snahy narazily na zuřivý odpor těch, kdo si chtěli udržet moc. Po svědectví Jana Husa na kostnické hračci byl český národ otřesen, ale seneno vzešlo. Lidé, kterým se otevřelo Písmo a jejich srdce byla zapálena Božím Slovem, se scházeli v malých a větších skupinách a vytvářeli bratrská společenství, kde se dělili o svůj majetek po pří-

kladu prvních křesťanů. To, co Ježíš předpověděl svým následovníkům, se však opravdu stalo. Byli pronásledováni. Ti, kteří zůstali věrni Janu Husovi, byli umlčeni tak jako první křesťané. A přece vše Kristova v Čechách a na Moravě nezhybnulo. Po husitských válkách semeno naší reformace dále rostlo; žilo se bez meče, rostlo tiše na odlehlých místech, počátku bez povšimnutí mocných. Kdo byli ti první čeští, moravští, slezští a polští bratři? Lidé bez světských statků, bez důležitého postavení. A přece dali vyrůst nádhernému květu, jehož vůně se rozšířila po celých českých zemích. První bratři neměli ani duchovní hodnostáře; praktikovali všeobecné kněžství podle slov apoštola Petra. Zvěštovali Slovo Boží v národním jazyce slovem i tiskem. Bible Kralická je od té doby klenotem české literatury a výrazem ducha našeho národa. Zachránila český jazyk před zánikem, a tím také národ.

Přišel však den, kdy se do popředí dostali lidé polovičatí a přizpůsobiví. Šlechta (přestože také reformovaná) si přirobovala selaský lid po vzoru sousedních zemí. To byla zrada ducha evangelia a české reformace, zrada, která způsobila její porážku. Podrobený člověk se nestará o vůli svého pána. Proto když se česká šlechta vzbouřila proti rakouskému císaři Ferdinandovi II. a vedlo to k bitvě na Bílé Hoře, lid přihlížel bez zájmu, protože to považoval jen za vůli pána. Během dvou hodin byl rozhodnut osud českého národa na dlouhá století. Sedmadvacet vůdců povstání bylo popraveno 21. června 1621 na Staroměstském náměstí v Praze a v celé zemi nastalo kruté pronásledování všech stoupenců reformace. Z třímilionového národa, který byl téměř celý věrný Janu Husovi, zbylo pouze 800.000 duší. Trvalovíce než sto let, než byly zlikvidovány poslední pozůstatky ducha Jana Husa a Petra Chelčického, avšak jen zdánlivě. Neboť hned po vyhlášení Tolerančního pa-

duší
tentu Josefa II. v roce 1781 se přihlásilo 75.000 lidí,
v nichž stále ještě doutnala jiskra z kostnické hranice.

Dvě stě let duchovního zarzačování zanechalo stopy na charakteru českého národa. Ti, kteří kdysi patřili k Jednotě bratrské, to byli pevní, přímí lidé, kteří stáli za pravdou, kterou jednou poznali, celým svým životem. Ale teď se lidé začali učit přetvářce. Byli nuceni vysnávat víru, kterou nedíleli. Jak tragický je osud českého a slovenského národa, který dnes zase trpí pod duchovním útlakem, který láme charakter.

Žádná vnější změna to nemůže napravit. Je nezbytně změna srdce. Nedokáže to žádný státní převrat ale duchovní vedení. Otázkou je, zda směřujeme k témuž cíli jako naši reformační předkové. Tak jako byli odstraněni minulí uchvatitelé, tak se zhorutí mohutná stavba těch, kteří věří, že mohou tvořit nový řád bez Boha a proti němu. Změna musí přijít. Bude to však taková revoluce, která náš národ skutečně osvobodí? "A poznáte pravdu, a pravda vás vyasvobodí." Tak praví Ježíš. I kdyby se celý západní svět snažil nás vyasvobodit vši svou mocí, nebylo by to nic platné. Pokud nezměníme svou mysl a neotevřeme své srdce Bohu, půjdeme od porážky k porážce.

Když izraelští vyšli do boje proti Felištejcům, jak čteme v knize Samuelově, věřili, že Hospodin musí být na jejich straně. Byli hluboce přesvědčeni, že hájí vůči Hospodinovu, tak jako husité a později české vojáky bojující na Bílé Hoře. A přece byl Izrael na hlavu poražen. Věděl jste si, že se Izraelci ptali: Proč nás Hospodin porazil? - Navzdory vášemu svému bloudění neztratili vědomí toho, že Bůh stojí za vším, co se děje. Bůh nedopustí nic, co narušuje jeho vůli a jeho záležitosti. Felištejci by nebyli schopni porazit Izrael, kdyby je Bůh nenechal to udělat.

Jak se díváme my na naše porážky, ať je to 8. listopad 1620, 15. březen 1939 nebo 25. únor 1948? Zvykli jsme si říkat, že Habsburci, Hitler nebo komunisté nás podrobili. Když se však ptáme: Proč nás Hospodin porazil?, pak vypadá situace úplně jinak. Potom nebudeme ukazovat ani na nacisty ani na komunisty. Proč Bůh dovolil, abychom byli poraženi? Kvůli naší vině. Nepochopili jsme úkol, který nám Bůh dal po první a po druhé světové válce. Napodobovali jsme v mnoha směrech ty, kteří nás utlačovali. Hledali jsme naše království, ne království Boží. Proto nás Hospodin porazil. Skrze všechna naše selhání a porážky k nám Bůh mluví a ptá se: "Je cesta, po níž jdete, cestou, kterou jsem vám určil, cestou, kterou vám ukázali moji nejlepší synové, cestou, kterou ukázal celému světu můj milovaný syn Ježíš?" A jaká je tato cesta? Je to život v lásce, bratrství, tichosti a pokoře, v odpuštění. Život, který stojí proti násilí a nenávisti. Každý čin násilí a nepřátelství se vrací k tomu, kdo je jeho původcem. Každý sklízí, co zasal.

Snad se i ty, bratře nebo sestro, cítíš poražen a činíš jiné zodpovědnými za svou porážku. Snad si i stěžuješ: Proč mě osud zničil? Měl by ses ptát: Proč mě Hospodin porazil? Jestli on připustil, abys byl poražen, je to znamení, že jsi nebyl na správné cestě. Následoval jsi toho, koho nám Bůh poslal, jeho příkladu? V pravdě, čistotě a lásce? Nebo jsi šel za světskými iluzemi a svody? Musel jsem depustit, abys byl poražen, odpovídá Bůh, aby sis uvědomil, jaký jsi ubožák. Nemechám tě však na dně. Chceš-li povstat, pomohu ti, abys prošel životem jako vítěz. Ale to se musíš chytit mé ruky, ne ruky, kterou ti podává svět. Musíš si zvolit cestu, kterou ti ukázal Ježíš. Je to cesta, která vede také někdy utrpením. Jsou však dva druhy utrpení: utrpení za spáchané zlo a utrpení pro spravedlnost. První znamená neštěstí a porážku, druhé přináší nejvyšší blahoslavenství a palmu vítězství.